

¿QUÈ ES POT FER DE LA IMMUNITAT PARLAMENTÀRIA?

Greu conflicte institucional

Bon punt es féu avinent la sentència del Tribunal Constitucional, declarant nul·la una decisió del Senat de refusar un suplicatori per processar el senador socialista barceloní Carles Barral, la direcció de la cambra alta comprengué que li havien posat a les mans una veritable bomba de rellotgeria i que el conflicte institucional era inevitable. Tan sols les vacances d'estiu i una acurada mesura en les reaccions han evitat que aquesta sorprenent resolució i les seves conseqüències hagin esdevingut el gran escàndol d'aquestes setmanes políticament inactives.

La sentència planteja, en primer lloc, els límits de la immunitat parlamentària i la impossibilitat de gaudir-

Una sentència del Tribunal Constitucional ha encés un delicat problema de competències, provocat pel buit legal referit a la immunitat parlamentària

Josep M. Sanmartí (Madrid)

ne, amb el lògic resultat d'obstruir l'acció legítima dels tribunals. En el cas concret del senador Barral, el tribunal sosté que es poden haver vulnerat els drets constitucionals bàsics del querellant (l'editor Gràcia Cuillén), ja que el Senat denegà el suplicatori imprescindible per al processament, sense donar-ne explicacions. O sigui que podria succeir que les raons adduïdes pels senadors fossin alienes al funcionament i la composició de la cambra o que simplement no tinguessin un contingut polític, i que constituïssin un abús de la immunitat parlamentària. Per això, el tribunal constitucional declararà nul·la la votació de 23 de novembre de 1983, demana que es repeteixi i, si torna a ser denegatòria, que es faci pública amb els motius.

El senadors, en general, admeten ara que cal restringir l'ús de la immunitat molt més del que s'ha fet fins ara, i fins i tot, que seria bo suprimir-la, cosa que exigiria una reforma constitucional, perquè l'article 71.2 de la Constitució la reconeix. Aquests dies, però, no hi ha hagut inconvenient a dir que la immunitat és un ús parlamentari caduc, propi del parlamentarisme del dinou i fàcil de ser mal utilitzat. (Una altra cosa molt diferent és la inviolabilitat dels parlamentaris.) Tanmateix, cada vegada que els diputats autonòmics han reclamat aquest ma-

teix dret, els ha estat refusat, amb l'argument que la immunitat correspon tan sols als representants de la sobirania popular, i els únics que tenen aquesta representació són els diputats i senadors de les Corts generals.

La tesi sostinguda pel servei jurídic del Senat és que la immunitat constitueix un dret de les cambres i no un privilegi individual dels seus membres. Així, quan el Senat o el Congrés es pronuncien sobre el suplicatori, automàticament fan un acte polític i parlamentari que es refereix a l'oportunitat política del processament, sense entrar en el fons de la querella. És a dir, que no s'entrebanca el procés penal, sinó que, com a molt, s'ajorna fins que el parlamentari querellat esgoti el seu mandat. D'altra banda, a partir d'aquesta sentència qui decidirà en últim terme sobre l'aplicació de la immunitat ja no serà el Parlament, sinó una institució aliena, com és el Tribunal Constitucional.

Per acabar-ho d'adobar, la mesa del Senat creu que la sentència és de compliment impossible. Per exemple, ¿com és pot motivar el vot secret i individual de cada senador, que ha de votar en consciència i no per mandat imperatiu? Si es publiquen els raonaments de la votació, es vulnera la discreció imposada pel reglament i, si no es fa així, s'incompleix la sentència. Com es veu, el plantejament és contradictori.

Tot plegat significa un delicat i complex problema jurídic i polític. D'una banda, hi ha un buit legal referit a la immunitat parlamentària. Però de l'altra, hi ha, per primera vegada, un conflicte directe entre les Corts generals i el Tribunal Constitucional, sense la possibilitat d'un arbitri: ambdues institucions són sobiranes. I això succeeix just quan les Corts han augmentat de retruc la capacitat d'influir en el Tribunal Constitucional, a través de la nova Llei del Poder Judicial. ¿És aquest potser el veritable rerefons polític d'aquest inesperat enfrontament entre el Senat i el Tribunal Constitucional?

El suplicatori contra Carles Barral ha encetat una guerra entre el Senat i el Tribunal Constitucional.